

שיחת השבוע

יש חדש

שבועות 10

בתי חב"ד נערכים לקיים את מבצע שבועות 10 המסורתי, לעידוד השתתפות ילדים במעמד קריאת עשרת הדיברות בחג השבועות. מנייני קריאה מיוחדים יתקיימו על-פי ההנחיות, ואליהם יבואו הילדים ויקשיבו לקריאת עשרת הדיברות. לצד אלה יחולקו מאות אלפי ערכות אישיות ליצירה בבית, בנושא חג השבועות.

דוכני התפילין חוזרים

אחרי חודשים שבהם שבתו דוכני התפילין ממלאכתם, החלו הדוכנים לחזור ולפעול בימים האלה, במגבלות המתחייבות, כדי לאפשר להמוני יהודים לקיים את המצווה החשובה. הפעילות לזיכוי יהודים במצוות תפילין החלה ערב מלחמת ששת הימים, על-פי קריאת הרבי מליובאוויטש.

אות לילדים

הוועד לכתובת ספר התורה של ילדי ישראל מכריז על מבצע רישום מוגבר לקראת סיום ספר התורה השביעי. להשלמתו חסרות 53139 אותיות. מחיר אות חמישה ש"ח בלבד, וכל ילד וילדה מקבלים תעודה נאה. הרישום באתר kidstorah.org.

גם בעת אשפוז צעירי חב"ד איתך!
 לב חב"ד - חשב וזרמא
אושפזת? בן משפחה או חבר אושפז?
 פנו לשליחי חב"ד במרכז הרפואי

זמני השבוע

ישראל	ת"א	חיפה	באר שבע	אילת	ניו יורק
6:59	7:14	7:07	7:15	7:09	7:55
8:16	8:18	8:20	8:17	8:10	9:09

בניסת השבת צאת השבת

המולד: יום שישי, 11 בנבוקר, 42 דקות ו-13 חלקים
ראש חודש סיוון: ביום הראשון
פרקי אבות: פרק ו

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד
 יוצא לאור על-ידי: המרכז לעזרי שלחות
 ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000
 דוא"ל: chabad@chabad.org.il
 אתר: www.chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות נא לשמור על קדושת הגיליון

השבוע הדרמטי: מחרדה לניצחון

חבל על השנים שבזבזו באשליות שווא, כאילו העימות בינינו ובין העולם הערבי הוא ה'כיבוש'. הגיע הזמן להשלים את השחרור

הנס וההתרגשות. ירושלים המאוחדת (צילום: ישראל ברדוגו - bardugo.com)

דאי שהצעירים שבינינו יב' קשו מהמבוגרים מהם לספר על אירועי השבוע הזה, לפני חמישים ושלש שנים, בשנת תשכ"ז (1967). חשוב שהדור הצעיר יחוש את החרדה הגדולה שאפפה את תר' שבי הארץ ואת יהודי העולם, לנוכח צחצוח החרבות בבירות ערב. זה ממש לא היה משחק. מנהיגי הערבים דיברו בגלוי על השמדת ישראל ועל השלכת כל היהודים לים.

חשוב להזכיר כי באותם ימים לא הייתה שום בעיה של 'שטחים

כבושים'. ירושלים הייתה חצויה, רגל יהודי לא דרכה במערת המכפלה, ועל אפרת ואריאל איש לא חלם. הייתה רק בעיה אחת קטנה - העובדה שאנחנו קיימים. את זאת שאפה האומה הערבית להכחיד.

ואז התחולל הנס האדיר, שהשאיר את העולם כולו משתאה. בתוך שישה ימים הצליח העם הקטן, המכותר והמאויים, להדוף את תוקפיו, להניס אותם קילומטרים רבים לאחור, ולייצב את החזית בגבולות בטוחים. שמחה שקשה לתארה שטפה אז את הלבבות.

על מה חלמו יהודים

אך מבחינת הלב היהודי היה דבר אחד שעורר פרץ רגשות עזים, בלתי-מוסברים - שחרור ירושלים. בני קיבוצים, שלא ידעו מאומה על היהדות, עמדו ובכו מול אבני הכותל.

המוני יהודים, מהארץ ומהעולם, נהרו אל המקומות הקדושים: לכותל המערבי, לקבר רחל, למערת המכפלה. ברתת ובהתרגשות עצומה צעדו רגלי יהודים על רגבי האדמה היקרים האלה, ליבה של ארץ ישראל.

לאורך כל שנות הגלות, כשיהודים השתוקקו לארץ ישראל, הם חלמו על ירושלים ועל חברון, על בית לחם ועל ארץ השומרון. אלה חלמי הארץ שבתוכם התרחש התנ"ך, שבהם חיו ופעלו השופטים, הנביאים והמלכים. זו ארץ ישראל שממנה גורשנו ושאליה שבנו, בניסי ה'.

אחיזה לנצח

ברבות השנים הקב"ה פקח את עינינו להבין שהגיע הזמן להושיט יד ולקבל את המתנה המופלאה שהעניק לנו. אחרי שראינו מה עוללנו לעצמנו עם הנסיגה מחבל עזה, כיום ברור לכל בר-ידעת שאם לא נחזיק ביהודה ובשומרון וברמת הגולן - לא נוכל לחיות בשלום גם בתל-אביב ובירושלים.

לפנינו עכשיו הזדמנות פז לתקן את הנזקים החמורים שגרמה מדיניות ההתרפסות, שיצרה ציפיות בעולם להקמת מדינת טרור בלב הארץ. כמו שבמלחמת ששת הימים יצאנו למלחמה וניצחנו בחסדי ה', כך עלינו לצאת מאוחדים לקרב על השלמת המלאכה, ועל הפיכת אחיזתנו ברחבי יהודה ושומרון לקבועה ומוחלטת, לנצח נצחים.

להמתיק את הגבורות

במידת הגבורה – לגעור בבני-אדם ולנזוף בהם וכדומה.

לשאל את ה'כוהן'

למשל, הוא נמצא בבית הכנסת ורואה יהודים שמדברים באמצע התפילה וקריאת התורה. בליבו מתעוררות גבורות קדושות והוא רוצה לצעוק על אותם יהודים ולהעמידם על חומרת מעשיהם.

על כך מורים לו שקודם כול עליו לדבר עם ה'כוהן', איש החסד, ולברר אצלו באיזו דרך עליו למחות וכיצד עליו להגיב על אותם דברים בלתי-רצויים. כך ה'גבורה' שלו תמתק על-ידי ה'חסד' של ה'כוהן'. ה'לוי' אינו יכול לסמוך על עצמו, מכיוון שאדם קרוב אצל עצמו, אלא עליו לשאול את ה'כוהן' דווקא, שעניינו חסד ואהבה, וכך יובטח שהפעולה תהיה בזהירות הראויה, ושלא תהיה 'ניקת החיצונים' מהגבורות, מכיוון שהגבורות יומתקו על-ידי החסדים.

(תורת מנחם תשמ"ג, כרך ג, עמ' 1510)

אמרת השבוע

ייחוס גדול

רבי נפתלי מרופשיץ בא משלשלת יוחסין של גאונים וצדיקים. פעם אחת, כשהסב לשולחן עם חסידיו, דיבר על המעלה הגדולה של ייחוס אבות. נענה אחד החסידים ואמר: "רבנו, הייחוס שלי גדול משלנו!".

תמה רבי נפתלי, שכן החסיד בא ממשפחה פשוטה ביותר, ורבים מבניה נטשו את דרך התורה. השיב הלה: "רבי, אני אחד ויחיד בכל משפחתי שמניח תפילין ושומר שבת!".

חיך רבי נפתלי ואמר: "אכן, הצדק עימך; באמת ייחוסך גדול משלנו..."

פתגם חסידי

"התורה אומרת 'אִישׁ אִישׁ לְמִטָּה, אִישׁ רֹאשׁ לְבֵית אֲבֹתָיו הוּא' – אפילו האיש הפשוט יש לו ערך וחשיבות רבה, שכן הוא רֹאשׁ לְבֵית אֲבֹתָיו' – בן אברהם יצחק ויעקב" (רבי שלמה מרדומסק)

לעולמי דיי, שאלמלא שאמרתי לשמיים וארץ דיי, עד עכשיו היו מותחין והולכים".

נמצא ששתי המידות – חסד וגבורה – נחוצות ומאזנות זו את זו. הגבורה מכוונת את החסד למקומות הנכונים ומתאימה אותו שיהיה במידה הנכונה, ואילו החסד ממתיק את הגבורה ומפנה את תכונתה הביקורתית ליעדים הראויים.

רוצה להגיב

ובכל-זאת התורה מצווה שהכוהנים דווקא הם שישומו את הלוויים "על עבודתם" ויקבעו את אופן פעולתם. בצינוי זה יש הוראה נצחית לכל יהודי.

הרמב"ם אומר (סוף הלכות שמיטה ויובל) שכל יהודי יכול להתמסר לעבודת ה', כמו שבט לוי: "לא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש מכל באי עולם אשר נדבה רוחו אותו... הרי זה נתקדש קודש קודשים ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם". אם כן, כל יהודי יכול להיבדל מענייני העולם ולעמוד לפני ה' לשרתו. במצב כזה הוא עלול לראות תופעות בלתי-רצויות ולרצות להגיב

בסוף פרשתנו מופיע הציווי (במדבר ד,ט): "וְזֹאת עֲשׂוּ לָהֶם וְחָיו וְלֹא יָמָתוּ: בְּגִשְׁתֶּם אֶת קַדְשׁ הַקִּדְשִׁים, אֲהָרֹן וּבְנָיו יָבֹאוּ, וְשָׂמוּ אוֹתָם אִישׁ-אִישׁ עַל עֲבֹדָתוֹ וְאָל מִשְׁאָלוֹ. אֲהָרֹן וּבְנָיו נִדְרָשִׁים לַמְנוּחַת אֶת אַחֵיהֶם הַלוויים לַתְּפִקִּידֵיהֶם בְּמִשְׁכַּן, וְלֹהֲשִׁיחַ שֶׁכַל אֶחָד יַעֲשֶׂה אֶת עֲבוֹדָתוֹ שֶׁלּוֹ וְלֹא אֶת עֲבוֹדָתוֹ שֶׁל מִיִּשְׁהוּ אַחֵר.

במהותם הפנימית, הכוהנים והלוויים מייצגים מידות שונות, ואף הפוכות זו מזו בתכונתן. הכוהנים הם אנשי חסד ואילו הלוויים שורשים ממידת הגבורה. והתורה אומרת: "ושמו אותם" – הכוהנים ממנים את הלוויים, היינו שהחסד ממתיק את הגבורה.

ניגודים ואיזונים

החסד והגבורה מבטאים את צורות הגילוי של אור ה' בעולם. החסד מבטא השפעה בלתי-מוגבלת, ואילו הגבורה מייצגת את הצמצום וההגבלה של האור, על-פי הצרכים. ההגבלה והצמצום אינם שליליים חלילה, אלא הם מאפשרים את קיום העולם, כמאמר חז"ל (ילקוט שמעוני לך-לך, רמז פא): "אני הוא שאמרתי

מן המעיין

מניין בני ישראל | מאת הרב אליעזר ברוך, רב כרמי יוסף

עצם הנשמה

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני" (במדבר א,א). רש"י אומר: "מונה אותם כל שעה". פסוק זה מדיגש את מעלת עצם נשמת היהודי: "מונה אותם" – האפשרות למנות את כל בני ישראל בשווה, בלי חלוקה לפי שבטים, קבוצות ודרגות, היא מפני שעצם הנשמה שווה בכלם ואין בה חילוקי דרגות. מניין זה אפוא מעורר ומגלה את עצם הנפש שבכל יהודי.

(הרבי מליובאוויטש)

שלא יתבטלו

"שאו את ראש כל עדת בני ישראל" (במדבר א,ב). למה ציוותה התורה למנות את בני ישראל? שבשעה שיהיו פזורים בין העמים, לא יתבטלו בתוכם, שכן "דבר שבמניין אפילו באלף לא בטל".

(חידושי הרי"ם)

תפקיד המנהיגים

תפקידם של מנהיגי ישראל לרומם ולנשא את ראשם של ישראל – "שאו את ראש כל עדת בני ישראל", שיתעלו בקדושה.

(רבי אברהם מטריסק)

התנשאות ועלייה

מדוע לשון הכתוב הוא 'שאו', ולא אמר 'מנו את ראשי' וכיוצא בזה? שכן במניין זה נמנה כל

יהודי עם צבאות ה', ונעשה יוצא צבא בישראל', המקדיש את כל כוחו ומרצו לעבודת הבורא, ואין לך התנשאות והתעלות גדולה מזו.

(לקוטי שיחות)

אהבה על-שכלית

"שאו את ראש כל עדת בני ישראל... לגולגולתם" (במדבר א,ב). "לגולגולתם" – רומז לבחינה על-שכלית, כגולגולת זו המקיפה את המוח ומסמלת בחינה שנעלית ממנו. "שאו... לגולגולתם" – העלו והביאו את ישראל לאהבה על-שכלית – "אהבה רבה".

(לקוטי תורה)

ראויים לצבא

"כל יוצא צבא" (במדבר א,ג). אמר הכתוב כן בכל פרטי המספר, לומר שלא היה אחד מכל הבאים לכלל המספר שלא היה ראוי לצאת בצבא, אלא כולם גיבורי כוח, וזה נס.

(אור החיים)

צדקה בשניים

"תפקדו אותם לצבאותם אתה ואהרון" (במדבר א,ג). שניכם תהיו פוקדים – "אתה ואהרון". שכן בשעת המפקד נטלו מכל אחד ואחד מחצית השקל, ובנטילת כסף חייבים להיות שניים, כהוראת חז"ל: "צדקה נגבית בשניים".

(רבי יונתן אייבשיץ)

הכיפה האבודה

אלו היו ימים קשים בירושלים שלפני קצת יותר ממאה שנה. מלחמת העולם הראשונה בעיצומה. התרומות להחזקת היישוב היהודי מצטמצמות, והתושבים סובלים רעב ומחסור. מחלות מתפשטות בעיר ומפילות חללים רבים.

התושבים מסתגרים בבתיהם, נואשים למעט לחם. מחלונות הבתים בוקעות אנחותיהם של האומללים שלקו בכולה.

דמות כפופה חומקת בזריזות בסמטאות. ההלך מוחיש את פסיעותיו. זה ר' יונה לפקוביץ', מתושבי העיר העתיקה. בידיו חבילת פתקים קטנים ונייר דבק.

הוא עובר מבית כנסת אחד למשנהו, ומצמיד ללוח המודעות פתקית זעירה. המעטים שפוקדים את בית הכנסת כמעט אינם מבחינים במודעה הקטנה, הכתובה בכתב־יד, שנבלעת בין שלל המודעות הגדולות ממנה.

אחד המתפללים שואל את ר' יונה לפרש מעשיו. "השבת אבידה!", משיב ר' יונה, "במצוות רבי זרח ברוורמן, מורי ורבי".

המתפלל מעיין היטב בכתוב וקורא לאטו: "אבדה לי כיפה לבנה וישנה, המוצא מתבקש להשיבה לי בהקדם ויבוא על שכרו. נאום הקטן זרח ברוורמן".

בפינה אחרת בירושלים, בבית הרפואה 'משגב לדך', עומד אח ליד לוח המודעות, ובוחן את מודעת הכיפה. בתימהון הוא מפטיר: "השבת אבידה על כיפה פשוטה, שאינה שווה יותר משתי פרוטות?! למה לטרוח לחפש אחריה, ועוד להבטיח שכר למוצא הישר?".

האיש מושך בכתפיו ועוזב את המקום. אחריו בא שומר בית הרפואה. גם הוא מביע פליאה: לא מצא רבי זרח כמה להתעסק בימים טרופים אלה, מלבד לחזור אחרי כיפה לבנה אבודה?!

השניים חולקים זה עם זה את תמיהתם, אבל בטרם הם ממצים את השיחה ונפרדים איש לדרכו, נשמע קולו של ר' יוסף־בנימין השוחט: "אל לכם להרהר אחר מעשיו של רבי זרח, כי אדם גדול הוא. מן הסתם צפון בכיפה סוד שגורם לו לתור אחריה!".

הימים חלפו והכיפה טרם נמצאה. רבי זרח - פניו נפולות וצערו גדול.

הכיפה, הוא אומר לכל מי שדורש בשלומו, הכיפה האבודה אינה נותנת לו מרגוע.

אחד ממקורביו, רבי אברהם־יוחנן בלומנטל שמו, החליט לשים קץ לסיפור. הוא ניגש אל הגב' שיינדל בלויא וקנה ממנה כיפה חדשה, שתפרה במו ידיה. "זהו, רבי!", בישר בהתרגשות, "הבאתי לכם כיפה, וכעת תסור העצבות מכם והשלווה תשוב

לשרות במעונכם".

הביט רבי זרח חליפות בכיפה ובר' אברהם־יוחנן, וחיוך מריר עלה על פניו. "וכי סבור אתה שחסרות לי כיפות?!", שאל אותו בעצב. "אני זקוק לכיפה הזאת דווקא".

תקווה אחת ניצתה בליבו של ר' זרח, כששמע שהאדמו"ר מללוב, רבי דוד בידרמן, הגיב למקרא הפתק: "אין לי ספק שהכיפה תוחזר לביתו!".

מאת מנחם ברוד

לומדים גאולה

כשירושלים תשב פרזות

איך תיראה עיר הקודש ירושלים בתקופת הגאולה? הנביאים וחז"ל מתארים בביטויים מופלאים את עתידה הזוהר של העיר, את עושרה הרב, את התפשטותה הגדולה, ובעיקר - את הקדושה שתשרה בה. כי ירושלים, שבה ייכון בית המקדש השלישי - לא תהיה עיר הבירה של ארץ ישראל בלבד, אלא של העולם כולו - "משוש תבל" (כלשונו של רבי יהודה הלוי, על־פי הפסוק [תהילים מח,ג]: "יִפֶּה נוֹף, מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ, הִרְצִיחוּ... קְרִיית מֶלֶךְ רַב").

וכך אומרים חז"ל (שמות רבה פרשה כגיא): "עתידה ירושלים להיעשות מטרופולין לכל הארצות". כל בני־האדם יכירו כי העוצמה האמיתית מרוכזת בירושלים, מקום משכנה של השכינה ובירתו של המלך המשיח, וממילא יראו בה את בירת העולם כולו. וכפי שחז"ל אומרים (פסיקתא רבתי פרשת קומי אורי): "עתידה ירושלים להיעשות קסילופנס [=לפידי מאיר] לכל אומות העולם".

על הקדושה שתשרה בירושלים נאמר (ירמיה גז,ז): "בָּעֵת הַהִיא יִקְרָא לְיִרְשָׁלַם פֶּסָא ה', וְנִקְוָה אֶלֶיהָ כָּל הַגּוֹיִם". מוסבר בתורת החסידות שעד כה נקראה ירושלים "עיר אלוקינו", כלי לשם אלוקים, הרומז לאור מצומצם ומוגבל, אבל לעתיד לבוא תיקרא "כיסא ה'" - מקום משכנו של שם הויה, הקב"ה בכבודו ובעצמו.

מרכז העושר העולמי

על עושרה האגדי של ירושלים העתידית אפשר להתרשם ממאמרי חז"ל: "עתיד הקב"ה לייסד את ירושלים בעשרה מיני אבנים טובות: אודם, פטדה וברקת". "עתידין תחומי ירושלים להיות מלאים אבנים טובות ומרגליות" (פסיקתא דרב כהנא קלז). העושר העולמי יתרכז בירושלים, כנרמז במאמר חז"ל: "עתיד הקב"ה לכנסו כל אומות העולם ולהעלותם לירושלים, ולחלק שללם לישראל".

קדושת ירושלים משכה אליה עמים זרים ודתות זרות והללו הקימו בה בתי תיפלה. על כך נאמר בזוהר (שמות דף זא,א): "עתיד הקב"ה להתגלות בירושלים של מטה ולזכך אותה מטינופי העמים". האם ייעשה הדבר על־ידי מלחמות? מדברי הזוהר נשמע שהקב"ה עצמו יעשה מלאכה זו, ודרכים רבות למקום.

התרחבות עד דמשק

ירושלים עתידה להתרחב בתקופת הגאולה במידה בלתי־נתפסת. חז"ל אומרים ש"שערי ירושלים עתידין להיות מגיעין עד דמשק" (ספרי דברים א). בגמרא נאמר: "עתיד הקב"ה להוסיף על ירושלים אלף טפח גינואות" (בבא בתרא עה,ב), וכן: "עתיד הקב"ה להוסיף על ירושלים עד שהסוס רץ ומציל" (פסחים נא,א).

דברים אלה מרומזים בדברי זכריה הנביא (בח,ח): "פָּרְזוֹת תִּשָּׁב יְרוּשָׁלַם, וכפי ששמעם הדברים הכוונה היא שלא יהיו לה גבול ומידה. בתורת החסידות (אור התורה נ"ך כרך א, עמ' יג. ועוד) הדברים מקבלים מימד נוסף, ולפיו 'פרזות' רומז ל"אור שאינו מתיישב בכלי". יש אור אלוקי מוגבל ומוגדר, שמתלבש בכלים כלשהם, על־פי הגבלתו והגדרתו. ואולם הקב"ה עצמו אין־סופי, בלתי־מוגבל ובלי שום הגדרה, וממילא אין שום כלי יכול להכילו. כאשר אור זה מתגלה אין הוא מתלבש בכלים, אלא בא לידי ביטוי בלי גבול ומידה. זו הכוונה הפנימית ביעוד "פרזות תשב ירושלים" - יאיר בה הגילוי האלוקי המוחלט, בלי שום הגבלות. זה יהיה השיא שאליו תגיע ירושלים בגאולה העתידה לבוא בקרוב ממש.

הזמן חלף, אך הכיפה איננה. הדבק יבש זה כבר ואיבד את כוחו. המודעות נשרו ונשמטו מן הקירות. בני ירושלים שכחו את הכיפה. רק רבי זרח הוסיף לקונן עליה.

יום אחד בא סאלים הסייד, ערבי זקן מכפר השילוח, לביתו של רבי זרח. באמתחתו הייתה... הכיפה האבודה. אושרו של רבי זרח לא ידע גבול. הוא הביט בה בהשתאות. "כיצד הגיעה לידך?", שאל את האורח.

האיש השפיל את מבטו. "אני רוצה להתוודות", גמגם בקול נוגה. "לפני חודשיים סיידתי את ביתך, וראיתי כי בארון הבגדים מונח נרתק נחושת. הייתי סבור שהוא מטמון כסף, והגנבתי אותו אל כליי. אלא שאז התאכזבתי לגלות שאין בו לא שטרות ולא יהלומים, אלא כיפה ישנה.

"עבר זמן, ויום אחד הוזמנתי לסייד את ביתו של החכם הגדול (רבי דוד בידרמן). בעיצומה של המלאכה חשתי כי ידיים מטלטלות בחוזקה את הסולם שעליו עמדתי. התאמצתי לשמור על שיווי משקלי, כדי שלא ליפול ארצה, ואז גיליתי את החכם לרגליי, קורא לעברי: 'סאלים! האם הדת שלכם מתירה לגנוב?'. ליבי החסיר פעימה. מיהרתי לביתי, והנה החזרתי את הכיפה לבעליה!". ליטף רבי זרח את הכיפה היקרה והחזירה למקומה.

מה סודה של הכיפה? מדוע הייתה יקרה כל־כך בעבורו?

שלושים שנה קודם לכן נפטר בירושלים רבי לייב חפץ. בשעה ששכב חולה מסר רבי יהושע־לייב דיסקין, הרב מבריסק, את כיפתו לילד אחד, וביקשו להניחה על ראשו של החולה. הילד לא הספיק למלא את השליחות, ורבי לייב החזיר את נשמתו ליוצרה. הילד לא שב לבית הרב מבריסק, כדי שלא יהיה השליח לבשר לו על הפטירה.

סיפר הילד לרבו, רבי אברהם־אהרון פראג, על הכיפה שנותרה בידו. אמר לו רבו בהתפעלות: "זו כיפה בעלת סגולות!". אחרי ההלוויה השיב הילד את הכיפה לרב דיסקין. זה לקחה, ומסרה לרבי זרח.

מאותו יום שמר רבי זרח על הכיפה מכל משמר. כיפה שנועדה להיטיב את מצבו של חולה, אינה ככל הכיפות. לכן היעלמותה הסעירה את רוחו כל־כך. ואכן, כיפה זו שימשה לפחות במקרה אחד להצלת חייו של חולה, כאשר רבי זרח חש אליו וחבש את הכיפה על ראשו: ההטבה הייתה מיידית.

(על־פי 'ירושלים בתפארתה')

התפילה הראשונה בכותל המשוחרר

כבר באותו יום. הוא לא חיכה לחג השבועות".

קרבה וכמיהה

משנת תשל"ג משמש הרב נבנצל רב הרובע היהודי בעיר העתיקה. בשנים האחרונות העביר, רשמית, מקצת סמכויותיו לבנו, הרב חזקיהו, אך הוא מוסיף לשמש מגדלור של הלכה ועצה לתלמידיו.

החיים בקרבת הכותל המערבי מעוררים בליבו תדיר את הכמיהה לבניית בית המקדש השלישי. "אנו דווקא, בהיותנו בקרבת מקום השכינה, עלינו להתאבל ולהצטער עוד יותר על צער השכינה", הוא אומר. "ככל שהאבל והצער גדולים יותר, מתקיים יותר מאמר חז"ל 'כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בבניינה'. ובעניין זה יש חידוש מעניין של הריטב"א, שהכוונה לתחיית המתים. לדבריו, יש תחיית המתים של כלל ישראל, ויש תחיית המתים מיוחדת למי שהתאבל על ירושלים ועתיד לקום ולראות בבניינה".

לא לזלזל בהצהרות

כשהרב מדבר על האבל והצער, הוא מתכוון גם לחפירות של הערבים בהר הבית, ולחורבן השיטתי שהם מעוללים. "הייתה גם הצהרה של גוף בין-לאומי שאין לעם ישראל חלק בהר הבית", אומר הרב בכאב. "אין לזלזל בדברים

הרב אביגדור נבנצל, רב הרובע היהודי בירושלים, אינו שוכח לרגע את התחושות שמילאו אותו כשנגע באבני הכותל אחרי שחרור ירושלים. הביקור הראשון חרות היטב בזיכרונו. זה היה בחג השבועות. "הצטופפתי בשער הכניסה", משחזר הרב. "באו המונים מכל הארץ. אנשים עמדו בתור, ומקצתם בכו".

הרב מוסיף ומתאר: "היה דוחק עצום. המשטרה לא נערכה למספר גדול כליכך של עולים לרגל, ונאלצה לווסת את תנועת האנשים, שלא ייכנסו בשער אחד. אבל השמחה הייתה עצומה. הצלחתי להיכנס פנימה כשהתחילו את תפילת מוסף. תפילה זו זכורה לי היטב עד היום הזה".

חגיגה כפולה

הרב נבנצל זכה לבקר בכותל קודם לכן, כילד, כשהבריטים עדיין שלטו בארץ. "הכותל היה אז בסמטה צרה, וזכור לי כמקום נמוך. לא הייתי מבוגר דיו להבין את קדושת הכותל. הפעם האחרונה שזכיתי לבוא לכותל באותם ימים הייתה בערב יום הכיפורים".

חג השבועות אחרי השחרור היה שיא השמחה, ואולם זו החלה מייד עם בשורת השחרור. "הייתה חגיגה כפולה בחובות, על שניצלנו מאויבינו ועל שחרור הר הבית", אומר הרב נבנצל. "הייתה אווירה מיוחדת באותו יום. אבי, מתוקף תפקידו בצבא, היה יכול להיות בכותל

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

עירוב תבשילין

שאלה: מה הן ההלכות המיוחדות כשחג השבועות חל בערב שבת קודש?

תשובה: השאלה שקביעות זו מעוררת היא בעניין בישול ועשיית מלאכות אחרות בחג לצורך השבת. כידוע, מותר לבשל ולהכין אוכל בחג לצורך החג, אבל לא לצורך יום אחר, אפילו הוא שבת. לכן תיקנו חז"ל את התקנה הנקראת 'עירוב תבשילין', שעיקרה הכנת תבשיל מיוחד מערב החג לצורך השבת, ועלידי כך מותר להוסיף לבשל, להדליק נרות וכו' גם בחג לצורך השבת, וכך גם ידאגו להכין מנה יפה לשבת.

וכך עושים זאת:

לוקחים בערב החג תבשיל (כגון בשר או דג) בגודל 'כזית' (נפח 27 סמ"ק לפחות), וכן חלה או לחמנייה. מניחים אותם בצד, ומברכים: "ברוך אתה

מאוחדים בשאיפה לבניין הבית במהרה. הרב נבנצל

האלה, כי הם השפלה של כבוד שמיים בעולם". השיחה עם הרב מתקיימת בהיותו ספון בביתו בשל מגבלות הקורונה. "אחד הדברים שאנו רואים בתקופה זו הוא עד כמה יהודים מתאמצים להתפלל בציבור, באפשרויות שהותרו", אומר הרב. "אחרי שנחזור לבתי הכנסת עלינו להמשיך ולהקפיד על תפילה בציבור, וכמו כן להקפיד יותר על אהבת ישראל. כולנו מאוחדים בשאיפה שהקב"ה יקבל את תפילותינו וישלח לנו את משיח צדקנו".

מושג ברגע

מחלקת אבידות

חברות התחבורה מפעילות מחלקות אבידות ומציאות, אך מתברר שהרעיון נולד כבר בימי המסעות במדבר.

השבט האחרון במסע היה שבט דן, ועל בני השבט הוטל לאסוף את כל החפצים שנשמטו מידי השבטים שנסעו לפנייהם. כל מי שאיבד חפץ כלשהו, היה פונה אל בני שבט דן, ואלה היו משיבים לו אותו.

החברים שלך

כבר חסכו אלפי שקלים לשנה!

איך? בודקים את תיק הביטוחים למניעת כפל ביטוחים ופוליסות יקרות!

הצטרפו עכשיו: 077-444-7777

למחלקת המודעות (בלבד) של 'שיחת השבוע': טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

מרגישים חג באושר עד

